

Verschillend geboorteverloop eerste twee ronden kruislingvaarzen

W. J. A. Hanekamp (hoofd sectie vleesvee en schapen PR)

De tweede ronde uit de proef met kruislingvaarzen gaf ongeveer 10 % meer geboortemoeilijkheden (zware geboorten en keizersneden) dan de eerste ronde. Dit komt vooral doordat de kalveren gemiddeld 1,3 kg zwaarder waren.

Onderzoek naar de haalbaarheid van het één keer laten kalven van kruislingvaarzen onder Nederlandse omstandigheden loopt momenteel op het Regionale Onderzoek Centrum (ROC) „De Vlierd” met Piemontese X zwartbonte kruislingvaarzen. In totaal worden drie ronden van elk ongeveer honderd kruislingvaarskalveren opgefokt. De ene helft van de dieren wordt geïnsemineerd met sperma van een Piemontese stier; de andere helft met sperma van een Limousin stier. Tijdens de dracht worden de dieren verdeeld over drie ruwvoerrantsoenen: 1. alleen voordroogkuil, 2. alleen snijmaiskuil en 3. half voordroogkuil, half snijmaiskuil. Indien nodig wordt een aanvulling met krachtvoer gegeven.

Drachtigheid ongeveer 85 %

De dieren zijn in de eerste twee ronden in de weide geïnsemineerd. De eerste ronde liepen de dieren in een grote groep terwijl in de tweede ronde twee weidegroepen gemaakt zijn. Het drachtigheidspercentage van de eerste ronde was 83,3 en van de tweede ronde 86,7. Bij de eerste ronde bleken er drie kwenen te zijn en bij de tweede ronde bedroeg dit aantal vier. Deze zijn wel meegenomen in de berekening van het drachtigheidspercentage.

Verschillen tussen ronden

In 1988 en 1989 hebben de eerste twee ronden gekalfd. De resultaten van het geboorteverloop staan weergegeven in tabel 1. De gemiddelde leeftijd bij kalven was in beide ronden ongeveer twee jaar en 2 maanden. De dieren van de tweede ronde waren bij kalven wat zwaarder door een betere voeding. In 1988 werden zes kalveren dood geboren of stierven binnen 24 uur na de geboorte. In 1989 bedroeg dit aantal zeven.

Er zijn in de eerste twee ronden bij beide vaderassen verschillende stieren gebruikt. In beide jaren zijn meerdere stieren verantwoordelijk voor het aantal gedane keizersneden. Opvallend is het

Tabel 1 Geboorteverloop eerste twee ronden kruislingvaarzen „De Vlierd”

Jaar	1988	1989
Totaal aantal dieren	78	83
Vlot	34	24
Normaal	20	26
Zwaar	19	11
Keizersnede	5	22
Draagtijd in dagen	284	286
Geboortegewicht (kg)	39,3	40,6

verschil in aantallen keizersneden tussen de twee jaren. Een belangrijke verklaring hiervoor is het verschil in geboortegewicht van de kalveren van 1,3 kg.

Het gemiddelde geboortegewicht van de kalveren voor de verschillende coderingen van het geboorteverloop staat in tabel 2. Een medewerker van het Instituut voor Veeteeltkundig Onderzoek (IVO) te Zeist heeft de dieren van de tweede ronde medio juni 1989, vlak voor kalven, levend geclasificeerd volgens de EUROP-codering. Deze beoordeling van de vetheid is ook weergegeven in tabel 2. Uit deze tabel blijkt dat het geboorteverloop sterk samenhangt met het geboortegewicht en in mindere mate met de draagtijd. Ook is opvallend dat de dieren waarbij een keizersnede gedaan is, het minst vervet zijn. Wanneer de geboortegewichten van vlot, normaal en zwaar worden gemiddeld, is in 1988 het verschil met het gemiddeld geboortegewicht van de keizersneden 10,2 kg. In 1989 is dit verschil echter maar 8,7 kg. Wellicht is in 1989 toch eerder besloten tot een keizersnede.

Het aantal keizersneden was gelijkmatig verdeeld over de drie ruwvoerrantsoenen. Wel waren er minder zware geboorten bij het rantsoen met alleen voordroogkuil. Het geboortegewicht van de

Tabel 2 Geboortegewicht in kg en draagtijd in dagen en vetheid (EUROP) voor de verschillende coderingen van het geboorteverloop

Jaar	1988		1989		vetheid voor kalven
	geboortegewicht	draagtijd	geboortegewicht	draagtijd	
Vlot	35,5	283	35,4	284	3.44
Normaal	39,3	286	38,7	286	3.36
Zwaar	43,9	284	43,4	287	3.70
Keizersnede	48,9	283	46,9	288	3.25

kalveren van deze groep dieren was ook het laagst.

Meer duidelijkheid door derde ronde

De derde ronde zal meer duidelijkheid kunnen

geven in de verschillen in het geboorteverloop tussen de eerste twee rondes. Tevens kan dan het verschil tussen Piemontese en Limousin worden nagegaan, evenals mogelijke verschillen ten gevolge van het ruwvoerrantsoen tijdens de dracht.

